

KADA KREIPTIS Į LOGOPEDĄ?

- Jei kūdikis pirmą gyvenimo pusmetį ir vėliau nepradedą skleisti jokių garsų.
- Jei kūdikis ar vaikas nereaguoja į garsus arba reaguoja tik į labai stiprų garsą.
- Jei vaikas baigdamas antruosius gyvenimo metus netaria prasmingų žodžių, nesudaro trumpos frazės.
- Jei vaikas baigdamas trečiuosius metus bendrauja savo susikurta kalba, suprantama tik tėvams, bet nesuprantama aplinkiniams.
- Jei savo norus reiškia aktyviai gestikuodamas rankomis.

KUR KREIPTIS?

- Miesto (rajono) poliklinika.
- Vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos (korekcijos) tarnyba/centras.
- VŠĮ Vilniaus universiteto vaikų ligoninės filialas Vaiko raidos centras.
- Miesto (rajono) pedagoginė-psichologinė tarnyba.
- Vilniaus specialusis lopšelis – darželis „Čiauškutis“.
- Klaipėdos specialusis lopšelis darželis „Čiauškutė“.
- Klaipėdos specialusis lopšelis darželis „Švyturėlis“.
- Šiaulių logopedinis lopšelis – darželis.
- Panevėžio logopedinis lopšelis – darželis „Pasaka“.

Specialiosios
pedagogikos
ir psichologijos
centras

KAIP VYSTOSI ANKSTYVOJO AMŽIAUS VAIKŲ KALBA?

PIRMIEJI METAI

Pirmą mėnesį kūdikis pradeda sukti galvę į kalbančiojo pusę, sekti jį akimis, tarti gerklusius garsus. Vėliau atsiranda balsiai. Tai įvyksta tarp kelių pirmų savaičių ir antro mėnesio pabaigos. Trijų mėnesių kūdikiai kalbinami gali kryžtauti, šypsotis, garsiai juoktis. Ketvirtą – penktą mėnesį atsiranda dvibalsiai, pirmieji priebalsiai ir skiemenys.

Vėliau kūdikis išmoksta kartoti kelis skiemenis. Mėgdžiojimo būdu vaikai išmoksta visų garsinės kalbos elementų: garsų, tonų, tempo, ritmo, melodiškumo. Kasdien bendraujant kalba, tariami garsai įsitvirtina. Artėjant vieneriems metams jau tariami dviskiemeniai išsireiškimai, kai kurie iš jų („tete“, „mama“, „baba“, „sese“) gali būti tariami kaip prasminiai vardai. Vienerių metų vaiko žodyną sudaro 8–10 žinomų žodžių.

ANTRIEJI METAI

Antrųjų metų pradžioje vaikai pradeda tarti pirmuosius prasmingus žodžius, vėliau kalboje atsiranda trumpi dviejų žodžių sakiniai. Žodynas sparčiai gausėja.

TRETIEJI METAI

Trečiųjų metų pradžioje vaikai kalba vienisiais sakineliais iš 4–5 žodžių. Sakiniai sparčiai ilgėja. Žodyną sudaro apie 800 – 1000 žodžių. Vaikai taisykliau ištaria 2–3 skiemenų žodžius, daro mažiau derinimo klaidų. Tokio amžiaus vaikų kalbai būdingas fiziologinis šveplavimas, tačiau tai yra norma. Vaikai gali neištarti sunkiau artikuliuojamų garsų (ch, h, f, r, š, ž, č, dž), minkštinti kietuosius priebalsius. Paprastai laikoma, kad trejų metų vaiko kalba jau yra susiformavusi.

KAIP UGDYTI VAIKŲ KALBĄ?

- Ypatingai svarbi kūdikių ikikalbinių įgūdžių formavimuisi yra emocinė aplinka (priglaudimas, šypsena, kalbinimai, juokas, lopšinės, žaidinimai).
- Kuo įvaresnė, turtingesnė vaiką supanti aplinka (ryškūs įvairiaspalviai žaislai, varpeliai, muzikinės dėžutės, garsus skleidžiantys žaislai, muzikos įrašai).
- Vaikas turi būti intensyviai kalbinamas, girdėti taisyklingą aplinkinių kalbą, kad galėtų ją mėgdžioti.
- Su vaiku kalbėti išraiškingai, su intonacija, trumpais sakineliais – taip lavinamas vaiko sugebėjimas suprasti kitų žmonių kalbą.
- Kartu su vaiku stebėti aplinką, aiškinti įvairius reiškinius, atsakyti į nesibaigiančius „kodėl“, skaityti pasakėles, mokytis deklamuoti trumpus eilėraštukus, kartu dainuoti dainėles.

